



Keskustelua

Darwinistiset kommentit Niiniluodolle (Osmo Tammisalo)



Professori Ilkka Niiniluoto kirjoittaa muutoin ilahduttavassa tieteiden yhtenäisyyttä käsittelevässä artikkelissaan (*Tieteessä tapahtuu* 4/2001) seuraavaa: "... ihmiseen kohdistuvan sosiobiologian edustajat ovat tavallisesti oikeistokonservatiiveja, jotka käyttävät evoluutioteoriaa puolustamaan yhteiskunnassa jo vallitsevien sosiaalisten valtahierarkioiden säilymistä." Niiniluoto toistaa kriittittävästi monesti kulttuja väitöksiä. Sosiobiologian tieteellistä arvoa ei lisää tai vähennä se, ovatko sen harrastajat konservatiiveja tai radikaaleja sosialisteja. Sitä paitsi Niiniluodon väite ei pidä paikkaansa.



Vuosia alaa seuranneena olen huomannut, että sosiobiologit ovat tavallisesti vapaamielisiä ja melkeinpä kaikkea muuta kuin oikeistokonservatiiveja – etupäässä sellaisia kuin Niiniluoto itse. Ja mikäli Niiniluoto tarkoittaa E. O. Wilsonia tai muita sosiobiologian keskeisiä kehittäjiä, heidän keskuudestaan löytyy niin monta vasemmistolaista, että oikeistokonservatiivi voisi paljastaa sen vasemmistolaisen salaliitoksi kuten USA:ssa asuva suomenruotsalainen Ullica Segerstråle mainitsee kirjassaan *Defenders of the Truth* (Oxford 2000). Se on 500-sivuinen teos sosiobiologian teorioista ja niiden herättämästä tiedesodasta. Kirjan luetuana kukaan tuskin haluaa jatkaa syytöksiä oikeistolaisuudesta tai taantumuksellisuudesta. Esimerkiksi moneen kertaan parjattu Wilson on amerikkalaisen poliittisen kentän keskiarvoviihan vasemmalla puolella. Oikeistokonservatiivit myöskään tuskin ilahtuvat Wilsonin biodiversiteettiä tai luonnonsuojelua koskevista radikaaleista mielipiteistä.



Sen sijaan Ahmavaaran ja Vanhasen tuore kirja *Geenien tulo yhteiskuntatieteisiin* on oikeistokonservatiivinen. Teos on hyvä esimerkki siitä, kuinka sosiobiologian tietämys on aivan liian tärkeä asia, jotta sen voisi jättää eriarvoisuutta puolustavien konservatiivien käsiin. Oikeistokonservatiivien joukko on harva, mutta vasemmistoradikaalit taitavat puuttua meiltä kokonaan. Humanistien ja vasemmiston biologiakammo on joka tapauksessa aiheuttanut paljon tietämättömyyttä ja ennakkoluuloja. Tuskinpa postmoderni filosofia olisi saanut sellaista suosiota ilman tietämättömyyttä sosiobiologiasta.



Segerstrålen mukaan 70-luvun akateemiset marxilaiset hyökkäsivät sosiobiologiaa vastaan leimaten sen oikeistokonservatiiviseksi, eikä asiaa ole vielä oikaistu. Perintönä tästä valitettavan harvat vasemmistolaiset tai feministit ovat edelleenkin kiinnostuneita sosiobiologiasta tai evoluutiopsykologiasta.



Tämän vuoden alussa perustimme Suomeen Darwin-seuran edistämään evoluutiobiologian tuntemusta ja tutkimusta Suomessa. Sain joiltakin tuttaviltani hämmästyneitä kysymyksiä: "Oletko SINÄ darwinisti/sosiobiologi?!" Ennakkoluulot taantumuksellisuudesta istuivat syvässä, vaikka ihmisenkin sosiobiologia on siis vain ihmismieltä ja tunteita koskeva teoria. Seuraa perustaessamme mietimme, että uskallammeko käyttää Darwinin nimeä, joka herättää voimakkaita tunteita, ja joka liitetään poliittisuuteen. Nimestä perääntyminen olisi ollut pelkuruutta, mutta tässä ennakkoluulojen maailmassa jouduimme www-sivuillamme (www.darwinsociety.com) hieman nolosti vakuuttamaan, että tieteellinen yhdistys on "poliittisesti, uskonnollisesti ja ideologisesti sitoutumaton" ja että "yhdistys vastustaa kaikenlaista biologisten perusteluiden käyttöä eriarvoisuuden ja syrjinnän oikeuttamiseen."



Olen eri mieltä Niiniluodon kanssa eräistä sosiobiologian asiatiiedoista, mutta ne ovatkin jo tiedettä koskevaa keskustelua. Toivoisin, että Niiniluoto pidättäytyisi enemmistä sosiobiologian /-en poliittisesta ja moraalista luonteesta koskevista lausunnoista ennen kuin on lukenut Segerstrålen kirjan. Tieteellinen keskustelu tulee laajenemaan, kun Kimmo Pietiläinen saa suomennettua Wilsonin *Consilience* -kirjan.





*Kirjoittaja on elintarviketieteiden maisteri,
luonnonsuojeluvastaava Helsingin kaupungin
rakennusvirastossa sekä tämän vuoden alussa perustetun
Darwin-seuran puheenjohtaja.*

